Asiantuntijalausunto
Asianumero:
Päivämäärä: 3.2.2023

Opetus- ja kulttuuriministeriön asiantuntijalausunto HE 208/2022 vp hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallintovaliokunta maanantai 06.02.2023 klo 12.15 / HE 208/2022 vp
Asia: https://www.eduskunta.fi/pdf/HE+208/2022

Opetus- ja kulttuuriministeriö kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausuntonsa hallituksen esityksestä kotoutumisen edistämisestä ja siihen liittyvistä laeista.

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa, että hallituksen esitystä laiksi kotoutumisen edistämisestä ja siihen liittyvistä laeista on kokonaisuutena tehty tiiviissä ja hyvässä yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa. Hallituksen esityksen sisällöt kotoutumiseen liittyen, erityisesti koulutuksen, perheiden, lasten ja nuorten osalta, ovat sidoksissa opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan sisältöihin. Kuten esityksessäkin on todettu, aktiivinen yhteistyö eri tahojen kesken, erityisesti työvoiman ulkopuolella olevien henkilöiden tavoittamisen osalta on tärkeää. Myös resurssien riittävyyttä tarvittavien luku- ja kirjoitustaidon ja muun kotouttavan suomen/ruotsin kielen koulutuspalvelujen järjestämiseen tulisi jatkossa seurata.

Hallituksen esityksessä on muutamia kehittämistoimia ja kokonaisuuksia, joiden toimeenpanon valmistelu käynnistyy ennen kotoutumista edistävän lain voimaantuloa. Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää tärkeänä, että jatkossakin viranomaisvalmistelu tehdään hallinnonrajat ylittävässä yhteistyössä toimivan lopputuloksen varmistamiseksi.

Yksityiskohtaisempia kommentteja alla:

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa, että hallituksen esitys on valmisteltu **vapaan sivistystyön lain** osalta varsin tiiviissä yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Hallituksen esitys säilyttää nykyisen oikeustilan maksuttoman luku- ja kirjoitustaidon ja muun kotouttavan suomen/ruotsin kielen koulutuksen osalta vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa, mikä oli myös kotoutumisen selontekoon kirjattu tavoite.

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa, että hallituksen esitys **oppivelvollisuuslain (teknisen) muutoksen** osalta on valmisteltu yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Oppivelvollisuuslain 5 §:n 2 momentissa olevat kotoutumislain lakiviittaukset muutettaisiin kotoutumislakia koskevaa lakiehdotusta vastaaviksi.

56 § mukaisesti Kehittämis- ja hallintokeskuksen vastuulla olisi kotouttamisen edistämisen valtakunnallinen osaamisen ja palveluiden kehittämisen ja palveluiden yhteensovittamisen tuki. Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää hyvänä, että kunnille ja muillekin toimijoille tarjotaan myös valtakunnallista tukea kotoutumisen palveluiden kehittämiseen ja toimivien käytäntöjen vaihtamiseen. Tiivistä hallintorajat ylittävää yhteistyötä eri tasoilla tarvitaan jatkossakin.

Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää keskeisenä yhteistyön tarvetta ja yhteentoimivuuden varmistamista erilasia kotoutumista tukevia digitaalisia ratkaisuja kehitettäessä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää hyvänä ehdotusta kotoutumisohjelmaan sisältyvästä **kielitaidon valtakunnallisesta päättötestauksesta**, jonka kehitystyö on jo käynnistynyt Opetushallituksessa. Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa, että tämä keskeinen osa hallituksen esitystä tulee myös resursoida riittävästi alkuvaiheen toteutuksen jälkeenkin. Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää tärkeänä, että kotoutumiskoulutuksen päättötestauksen arviointitietojen tallennus, tallentamisvelvollisuudet sekä tiedonsiirrot tulevat huomioiduksi kokonaisuudessa, vaikkei kaikkia päätöksiä esimerkiksi tietojen tallentamisesta ole vielä tehty.